

Т.Ю. Копотієнко, канд.екон. наук (КНТЕУ, Київ)

І.В. Петрина, здоб. вищ. осв. (КНТЕУ, Київ)

СЕРТИФІКАЦІЯ АУДИТОРІВ ЯК НАПРЯМОК УДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день Україна знаходиться в процесі євроінтеграції, і відповідно до ст. 51 Угоди про партнерство та співробітництво [1], Україною були прийняті зобов'язання щодо приведення вітчизняного законодавства до законодавства ЄС, зокрема, в таких сферах, як бухгалтерський облік та аудит. Зазначене обумовлює потребу забезпечення високої якості аудиторських послуг шляхом здійснення стандартизації умов та вимог щодо сертифікації аудиторів.

Дані статистики свідчать, що національний аудиторський ринок є досить динамічним згідно зі змінами, що відбуваються в країні (рис.1).

Рисунок 1 – Кількість суб'єктів аудиторської діяльності та аудиторів у 2013-2017 рр.

Інформація про кількість аудиторів за 2013-2017 рр., вказує на загальну тенденцію до зменшення кількості аудиторів на 189 осіб (12,7%) та кількості суб'єктів аудиторської діяльності (на 340 компаній або на 11,6%) що свідчить про відтік аудиторів з професії.

дночас, обсяг наданих послуг суб'єктами аудиторської діяльності в цілому по країні збільшився у 2017 році у порівнянні з 2013 роком на 812272,2 тис. грн або на 61,79 % [3].

Однією з вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»[2] є розширення переліку об'єктів, які підлягають обов'язковому щорічному аудиту, що підтримує тенденцію до збільшення послуг, що будуть надаватися аудиторами.

Зазначене актуалізує потребу відповідного навчання та сертифікації майбутніх аудиторів, а також підтвердження кваліфікації сертифікованих аудиторів. Наразі в Україні потенційному кандидату на отримання сертифікату висуваються досить лояльні кваліфікаційні вимоги у порівнянні з міжнародними (табл. 1).

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика процесу сертифікації аудиторів в Україні та інших державах

Порівняльна ознака	Держава		
	Україна	Німеччина	США
Вимоги до кандидата	Комісія Аудиторської палати України з сертифікації та освіти аудиторів	Екзаменаційна комісія при вищому органі земельної влади	Американський інститут сертифікованих аудиторів
Порядок складання кваліфікаційного іспиту	Двохетапний іспит: 1 етап – іспити з теоретичних знань (14 дисциплін); 2 етап – Кваліфікаційний іспит	Двохетапний іспит: 1 етап – письмове вирішення задач (7 контр. робіт); 2 етап – усна доповідь	Чотирихетапний іспит представлений вирішенням завдань з декількох дисциплін
Вимоги до кандидата	Повна вища економічна або юридична освіта, досвід роботи на посадах економічного або юридичного спрямування не менше 3 років поспіль	вища освіта; професійний практичний досвід (3-4 роки); необхідність протягом 2 років практичного досвіду кандидата	Вища освіта за спеціальністю «Бухгалтерський облік» ; кожен зі штатів встановлює свої вимоги щодо професійного досвіду (не менше 2 років роботи)
Термін дії сертифіката	5 років	Необмежений	1 рік
Вартість сертифікації	одна мінімальна з/п (2018-3723 грн)	3 500 євро	220–275 дол. США

Джерело: [4]

У світовій практиці підтвердження професійного рівня бухгалтерів та аудиторів здійснюється шляхом отримання сертифікатів, що визнаються на міжнародному рівні (CPA, CAP/CIPA, IFA/IAB, CMA/CFM, IFA, CIMA, CFA, CIA, а також ACCA та DipIFR ACCA). Проходження навчання та складання іспитів для отримання даних

сертифікатів займає декілька років, що вимагає від аудиторів постійного вдосконалення професійних навичок. В Україні практика отримання міжнародних сертифікатів ще не набула широкого розповсюдження.

Отже, вітчизняним компетентним органам (Аудиторській палаті України та Органу суспільного нагляду) варто переглянути процедуру складання іспиту на одержання сертифікату аудитора, врахувавши зарубіжний досвід. Відповідність рівня компетентності вітчизняних аудиторів стане запорукою вдосконалення якості аудиторської діяльності в Україні, гарантом довіри для іноземних інвесторів, що є важливим в умовах євроінтеграції.

Інформаційні джерела:

1. Угода про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами (ЄС) та Україною [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_012.

2. Закон «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 N 2258-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.

3. Звіт Аудиторської палати України до КМУ «Узагальнена інформація про стан аудиторської діяльності в Україні у 2017 році» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apu.com.ua>.

4. Дорошенко О. О. Сертифікація аудиторів в Україні та світі: вплив на інформаційне забезпечення менеджменту державних і приватних фінансів / О. О. Дорошенко, Т. В. Журавльова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 20. – С. 954-958.

УДК 378.1 (477)

О.А. Кулініч, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ТЕНДЕНЦІЇ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Сучасні світові тенденції свідчать, що визначальними трендами останнього десятиліття у розвитку системи вищої освіти стали: кількісне зростання університетів світу; стратегії інтернаціоналізації діяльності університетів; посилення уваги держави до сектора вищої освіти; доступність вищої освіти як пріоритет національних політик; рух за підвищення якості вищої освіти, в тому числі якість освіти дедалі більше стає об'єктом контролю з боку суспільства; підсилення